
מספרות המחקר

Reviewed work(s):

Source: *Zion* / ציון, Vol. (תשנ"ז), סב, חוברת ב (תשנ"ז), pp. 202-205

Published by: [Historical Society of Israel/](#)

Stable URL: <http://www.jstor.org/stable/70042807>

Accessed: 01/12/2011 14:44

Your use of the JSTOR archive indicates your acceptance of the Terms & Conditions of Use, available at
<http://www.jstor.org/page/info/about/policies/terms.jsp>

JSTOR is a not-for-profit service that helps scholars, researchers, and students discover, use, and build upon a wide range of content in a trusted digital archive. We use information technology and tools to increase productivity and facilitate new forms of scholarship. For more information about JSTOR, please contact support@jstor.org.

Historical Society of Israel/ is collaborating with JSTOR to digitize, preserve and extend access to *Zion* /.

<http://www.jstor.org>

מספרות המוזיקה

יהודיות בהתמודדות עם האתגרים החברתיים הכלכליים והאידיאולוגיים של העידן החדש באירופה ובארצות הברית בין השנים 1850–1950, תוך השוואה בין המרכזים הללו. לספר ארבעה פרקים: הראשון דן בהתבוללות, במקומן של נשים בתהליך ההתבוללות ובדרך שבה ראו גברים את מקומן של נשים בתהליך זה; הפרק השני דן במקומן של נשים בתהליך ההתבוללות במזרח אירופה; הפרק השלישי דן במקומן של נשים בחברה היהודית בארצות הברית ובדרכי ההתמודדות של נשים עם התרבות החדשה שפגשו כמהגרות; הפרק הרביעי דן בזווית היהודית בראיית היחסים שבין המינים, והוא משמש סיכום לספר כולו.

אריה מורגנשטרן, גאולה בדרך הטבע: תלמידי הגר"א בארץ-ישראל, 1800–1840: מחקרים ומקורות, הוצאת מאור, ירושלים תשנ"ז, י"ב+466 עמ', מפתחות.

חיבור המשך לספרו של המחבר 'משיחיות וישוב ארץ-ישראל' (ירושלים תשמ"ה), ומהדורה שנייה ומורחבת לקובץ מאמריו 'גאולה בדרך הטבע' (ירושלים תשמ"ט). בספר עשרים וארבעה פרקים, מהם תשעה פרקים שלא נכללו במהדורה הראשונה. המאמרים שכבר פורסמו בעבר לא נערכו מחדש בקובץ. המחברים מבוססים על מקורות חדשים מארכיונים במערב אירופה ובישראל, ובמיוחד מארכיונים שנפתחו לציבור במזרח אירופה בשנים האחרונות. לספר ארבעה חלקים: 'אידיאולוגיה ומציאות' – התפיסות המשיחיות של תלמידי הגר"א באירופה

מנחם עמנואל הרטום ואברהם דוד, מאיטליה לירושלים: איגרותיו של ר' עובדיה מברטנורא מארץ ישראל (מהדורה ביקורתית עם מבוא והערות), פרויקט ירושלים של ה-C.G. Foundation, המחלקה ללימודי ארץ ישראל, אוניברסיטת בר-אילן, רמת גן תשנ"ז, 101 עמ', נספחים ומפתחות.

הוצאה מחודשת של מאמר בקובץ 'יהודים באיטליה' (מחקרים יוצאים לאור במלאת מאה שנה להולדתו של מ"ד קאסוטו, בעריכת ח' ביינארט, ירושלים תשמ"ח, עמ' 24–108). במבוא מתארים המחברים את תולדותיו של ר' עובדיה מברטנורא באיטליה ובעת מסעו לארץ ישראל, את פעילותו בירושלים, את יצירתו הרוחנית ואת אגרותיו. לאחר מכן מובאות שלוש אגרות שכתב ר' עובדיה בעת שהותו בארץ ישראל, עם שינויי הנוסח לאגרות אלה. האגרות הן מקור היסטורי ראשון במעלה לקורותיה של הקהילה היהודית בירושלים בסוף המאה הי"ד-ראשית המאה הט"ו.

פאולה היימן, האשה היהודיה בסבך הקידמה, מקומה וייצוגה בעת החדשה, תרגמה מאנגלית טל אילן, מרכז זלמן שזר לתולדות ישראל, ירושלים תשנ"ז, 144 עמ', מפתח.

ספר זה מבוסס על סדרת הרצאות שנשאה המחברת באוניברסיטת וושינגטון (סיאטל) בשנת 1992. הספר מפגיש בין סוגיית ההתבוללות לבין לימודי המיגדר (gender studies). המחברת בוחנת את מקומן של נשים

ספר יובל זה מוקדש לפרופ' דניאל קארפי במלאת לו שבעים שנה על ידי תלמידיו וחבריו. בספר שלושה שערים, סביב תחומי מחקריו העיקריים של בעל היובל. החלק הראשון מוקדש לתולדות היהודים בימי הביניים, באיטליה בפרט ובאגן הים התיכון בכלל. המאמרים בחלק זה עוסקים במגוון רחב של נושאים, הן בעולם המוסלמי והן בעולם הנוצרי, תוך התמקדות ביחסים בין עולם האסלאם לעולם הנצרות: קשרים בין יהודים בארצות השונות ומאבקים רעיוניים בין המרכזים השונים. קבוצת מאמרים זו עוסקת אף ביהודים שחיו תחת שלטון הקשור לתרבות האיטלקית. החלק השני של הספר מוקדש להיסטוריה של הציונות, הן בתקופה שלפני קום המדינה והן לאחר מכן. החלק השלישי של הספר דן בתקופת השואה.

Anita Engle, *The Nili Spies*, With an Introduction by Peter Calvocoressi, Frank Cass, London-Portland Or., 1996, 245 p., index

מהדורה מחודשת של ספר שהתפרסם בשנת 1959. מהדורה זו, המתפרסמת לאחר מותה של המחברת, איננה שונה מן המהדורה הראשונה. הספר סוקר את תולדות משפחת אהרונסון וישרא חברי ניל"י, מנעוריהם ועד למעצרים. הספר מבוסס על ראיונות שערכה המחברת עם רבקה אהרונסון, עם בני משפחתו של אבשלום פיינברג ועם משפחת לישנסקי, ועל תעודות מארכיונים ומזיואונים שונים.

Fonti e problemi della politica coloniale italiana (Pubblicazioni degli archivi di

ובארץ ישראל; 'חברה והנהגה' – הנהגת היישוב בארץ ישראל במאה הי"ט; 'אישים ומשפחות' – תולדות משפחותיהן של שלוש דמויות מרכזיות בארץ; 'מקורות וביקורות' – מאמרי ביקורת שכתב המחבר בכתבי עת שונים.

משה סנה, כתבים, ב: 1940–1947, עורך אלי שאלתיאל, הוצאת עם עובד, המכון לחקר הציונות ע"ש חיים וייצמן באוניברסיטת תל אביב, והוועד הציבורי להנצחת זכרו של ד"ר משה סנה ז"ל, תל אביב 1997, 383 עמ', מפתח.

בכרך זה מקובצים כתביו של סנה מהשנים 1940–1947. סנה הגיע ארצה בראשית תקופה זו והצטרף עד מהרה לשורות ההגנה. בשלוש השנים הראשונות של מלחמת העולם השנייה נמנע סנה כמעט לחלוטין מכתובה עיתונאית, וכתביו מאותן שנים הכלולים בקובץ הם תעתיקים של נאומים שנשא באותה תקופה. סנה החל לכתוב באופן סדיר וקבוע רק במחצית השנייה של 1944, הן בביטאון מפלגתו, והן בעיתון הארץ. הספר מחולק למספר חלקים עיקריים: מדיניות וציונות, הגנה צבא ומאבק, פוליטיקה יישובית, העולם היהודי, עניינים בינלאומיים, לקראת מדינה יהודית, ועוד. הספר מלווה בהערות על אישים, מקומות ועניינים הנזכרים במאמרים, וכן בהמלצות לקריאה נוספת.

אניטה שפירא, מינה רוזן ודינה פורת (עורכות), ספר יובל לדניאל קארפי, אשכול מחקרים בתולדות העם היהודי מוגש לדניאל קארפי במלאת לו שבעים שנה, אוניברסיטת תל אביב, תל אביב תשנ"ו, רס"ז + 224 עמ', מפתח.

לזכור, פרס שבו זכו שני כותבי הספר על מפעלם.

Issa Nakhleh, *Encyclopedia of the Palestine Problem*, I–II, Intercontinental Books, New York 1991, 1131 p., Indices, Plates

אנציקלופדיה זו מוקדשת למלך פייסל אבן עבדול עזיז מערב הסעודית ולחאג' אמין אל-חסייני, שהיה המופתי של ירושלים. היא עוסקת בתולדות הבעיה הפלשתינאית מן התקופה העות'מנית ועד לניסיונות לפתרון הבעיה בזמננו. רוב הספר מוקדש לתקופה שבין מלחמת העולם השנייה לבין תקופת האינתיפאדה. הספר סוקר גם את ההיסטוריה של שנות קיום המדינה, את דמותה של מדינת ישראל ביחס לגבואות המקרא, ואת זכויות העם היהודי על הארץ.

Zeev Sternhell (ed.), *The Intellectual Revolt against Liberal Democracy 1870–1945*, International Conference in Memory of Jacob L. Talmon, The Israel Academy of Sciences and Humanities, Jerusalem 1996, 397 p., index

ספר זה מבוסס על סדרת הרצאות שנישאו ביום השנה העשירי לפטירתו של פרופ' יעקב טלמון, בשנת 1990. הספר פותח במבוא היסטורי מאת העורך, שבו הוא משרטט את תולדות תפיסת המודרניות והיחס אל המודרנה, בעיקר משלהי המאה ה'ט'. הספר נחלק לחמישה חלקים: הראשון עוסק בפסימיזם תרבותי מסוף המאה ה'ט' ועד לשנות השלושים של המאה ה'כ', והמאמרים

stato, 38), I–II, Ministero per i beni culturali e ambientali, Ufficio centrale per i beni archivistici, Roma 1996, 1277 p.

אוסף הרצאות שנישאו בכנס על הפוליטיקה הקולוניאלית האיטלקית, שנערך בטאורמינה מסינה באוקטובר 1989. הספר מחולק לשישה שערים: המקורות הארכיוניים וההיסטוריים העומדים לרשות החוקרים; המוסדות והקשרים לפוליטיקה הקולוניאלית; הפוליטיקה והאידיאולוגיה של המדיניות הקולוניאלית; כלכלה וחברה; הצבא והפוליטיקה הקולוניאלית; החברה האיטלקית והקולוניאליזם.

Pnina Nave-Levinson & Nathan Peter Levinson, *Die Responen als Spiegel der jüdischen Geschichte*, J.C.B. Mohr (Paul Siebeck), Tübingen 1996, 111 p.

החלק הראשון של הספר נכתב בידי המתברת ועוסק בכמה נושאים: במוריה, שמחה אסף ושלמה פריהוף, ודרכי הלימוד שלהם; ובאופיה של ספרות השאלות והתשובות בתקופות היסטוריות שונות, מתקופת התלמוד, דרך תקופת הגאונים, ועד לימינו. החלק השני של הספר הינו תרגום לגרמנית של שאלות ותשובות מתקופות שונות, שלדעת המתרגם יש להן חשיבות בשל הנושא הנדון בהן, הנמען או המוען שלהן. התרגומים כוללים שאלות ותשובות מתקופתו של אברהם בן הרמב"ם ועד לתשובותיו של הרב שלמה גורן; התשובות המודרניות יותר הן של רבנים מזרמים דתיים שונים. הספר מוקדש לזכרו של לאופולד לוקס, מורם של הכותבים, ושני הפרקים האחרונים של הספר הם דברים לזכרו, והרצאה שנשאה המתברת בערב הענקת פרס

שבו מתמודדים בעיקר עם העולם האירופי־האינטלקטואלי באותה תקופה. ההלק השני דן בגרמניה ובנוסח המיוחד של המודרנה שהתגלה בה, מזמנו של ניטשה ועד לתקופת הנאצים. השער השלישי מתמקד במודרנה ובביקורת עליה בצרפת, במיוחד בשנות השלושים והארבעים. השער הרביעי דן באיטליה במחצית הראשונה של המאה העשרים, והחלק האחרון של הספר עוסק ביחס בין מודרנה לדמוקרטיה בספרד, בפורטוגל ובבריטניה. בסוף הספר מובאים דברי הערכה למפעלו של יעקב טלמון בנושא המהפיכה הצרפתית והשלכותיה.

אחד הסאטיריקנים הידועים של אירופה בראשית המאה ה־20. לטענת המחבר, אף שחיבוריו של קראוס היהודי מלאים בהתייחסויות לאידיאולוגיה האנטישמית, שהיתה נחלתה של החברה שבה חי, לא זכה הנושא להתייחסות בחקר כתביו של קראוס. המחבר מציג שישה נושאים, שדרכם הוא מבקש להראות את יחסו של קראוס ליהדות ולאידאולוגיה האנטישמית. הפרק הראשון בוחן את האווירה בווינה בסוף המאה ה־19 ואת דמותה של האינטליגנציה היהודית. שני הפרקים הבאים דנים ביחסו של קראוס ליהדותו. הפרק הרביעי בוחן את יחסו של קראוס לאנטיכריסטוס היהודי. הפרק החמישי בוחן את יחסו של קראוס לרפובליקה האוסטרית החדשה, לאחר מותו של פרנץ יוסף בסוף מלחמת העולם הראשונה. הפרק האחרון דן ביחסו של קראוס לפאשיזם בשנים שלפני מותו. מטרת המחקר, לפי דברי המחבר, להעיד על יחסו המורכב של קראוס ליהדות ולאידאולוגיה האנטישמית.

הספר עוסק בכתביו של קארל קראוס

John Theobald, *The Paper Ghetto: Karl Kraus and Anti-Semitism*, Peter Lang, Frankfurt am Main 1996, 218 p., bibl., index